

SZAKDOLGOZAT

Péter Csanád András

2024

Balassagyarmat déli városrészének zöld infrastrukturális elemzése

Péter Csanád András

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Településépítészeti és Zöldinfrastruktúra Tanszék

Belső témavezető: Dr. Laczó Dániel, egyetemi adjunktus, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Településépítészeti és Zöldinfrastruktúra Tanszék

A dolgozat Balassagyarmat zöld infrastruktúráját vizsgálja, különös tekintettel a település történelmi és kulturális hagyományaira, amelyek a város sajátos szerkezetében és életstílusában tükröződnek. Az egykori megyeszékhely jelentős változásokon ment keresztül az utóbbi években, főként a zöldterületek fejlesztése terén, ami a város élhetőségét jelentősen javította. A kutatás azzal a céllal készült, hogy feltérképezze a város jelenlegi állapotát, különös figyelmet fordítva a zöld- és kékinfrastruktúra elemeire, majd részletes elemzést nyújtson a déli városrész kihasználatlan zöldterületeiről és azok potenciális fejlesztési lehetőségeiről.

A vizsgálati terület Nógrád vármegye északnyugati részén, a magyar-szlovák határ mentén helyezkedik el, az Ipoly bal partján. Balassagyarmat hosszú történelmi múltra tekint vissza, már a rézkorban lakott település volt, majd az 1200-as évektől kezdve folyamatosan fejlődött. A város szerkezete az 1800-as évek óta kiemelt figyelmet fordít a zöld infrastruktúra létrehozására és fenntartására, ami a város képét és struktúráját meghatározza. A dolgozat történelmi áttekintéssel indul, amely kiegészül a zöld- és kékinfrastruktúra fejlődésének bemutatásával. Ezt követően a település jelenlegi helyzetét elemzi, a vármegyei és járási szerepköröket, valamint a zöldinfrastruktúra hálózatot érintő szempontokat vizsgálva, majd részletes elemzést nyújt a déli városrész zöldterületi lehetőségeiről, beleértve a külterületi részeket is.

A kutatás során feltárt adatok alapján megállapítható, hogy Balassagyarmat földrajzi elhelyezkedésének és természeti adottságainak köszönhetően számos „kihasználatlan” zöldterülettel rendelkezik, amelyek fejlesztése hozzájárulhat a város fenntarthatóságához és élhetőségéhez. A városban már több jelentős zöld infrastruktúrát támogató projekt valósult meg az elmúlt években, például a Palóc liget és a Civitas Fortissima tér felújítása, valamint a Kövi Pál Sportközpont létrehozása. Azonban ezek a beruházások nagyrészt a város központi és északi részeire korlátozódtak, míg a déli városrész zöld infrastruktúrájában egyelőre csak

kisebbségi fejlesztések történtek, mint a futókör és a kutya-futtató kialakítása, illetve a gördeszkapark és játszótér létesítése.

A dolgozat javaslatot tesz egy integrált zöldterületi hálózat kialakítására, amely a déli városrész kihasználatlan zöldterületeit kötné össze a város központjával és a Nyírjessel, gyalogos és kerékpáros útvonalak segítségével. Ez a zöldterületi rendszer lehetőséget adna arra, hogy a város lakói új rekreációs lehetőségeket vegyenek igénybe, valamint a város különböző részei közötti kapcsolatrendszer fejlődjön. A dolgozat hipotézise szerint ezek a fejlesztések a városi jólét növeléséhez, az éghajlati ellenálló képesség fokozásához, valamint a biodiverzitás támogatásához járulnának hozzá.

Összességében a dolgozat célja, hogy rávilágítson Balassagyarmat zöld infrastruktúrájának hiányosságaira és lehetőségeire. A település a múltban számos lépést tett az „élhető, zöld város” megvalósítása érdekében, és a jövőbeli fejlesztések során további zöldterületi hálózatok kiépítése szükséges. Személyes megállapításom szerint a tervezett beruházások nagy része az elkövetkező évtized során reálisan megvalósítható lenne, ám a helyi lakosok számára ezek a fejlesztések már néhány éven belül indokoltak lennének.